

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΘΕΜΑ: Κοινοποίηση του ν. 4673/2020 («Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις», Α΄52/11-3-2020) και παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την εφαρμογή του

Σας κοινοποιούμε συνημμένα τον ν. 4673/2020 («Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις», Α΄52/11-3-2020), σύμφωνα με το άρθρο 37 του οποίου καταργήθηκαν οι διατάξεις των άρθρων 1 έως και 36 και 39 έως και 41 του ν. 4384/2016 (Α΄ 78).

Αναφορικά με το νέο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, επισημαίνονται ιδιαίτερα οι κάτωθι διατάξεις, που άπτονται της είσπραξης δημοσίων εσόδων, και παρέχονται διευκρινίσεις για την εφαρμογή τους.

1. Με το άρθρο 10 του ν. 4673/2020 ρυθμίζονται θέματα αναφορικά με την ευθύνη των μελών του αγροτικού συνεταιρισμού για τις υποχρεώσεις του προς τρίτους.

Ειδικότερα :

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου, η ευθύνη των μελών του αγροτικού συνεταιρισμού για τις υποχρεώσεις του προς τρίτους είναι επικουρική και περιορίζεται μέχρι του ορίου που ορίζει το καταστατικό. Η έκταση της ευθύνης αυτής ορίζεται από το καταστατικό ως τουλάχιστον ίση με το ποσό της υποχρεωτικής μερίδας.

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου, τα μέλη έχουν την ευθύνη της ανωτέρω παραγράφου και μετά την έξοδό τους από τον αγροτικό συνεταιρισμό, για υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν όταν ήταν μέλη ή για προηγούμενες υποχρεώσεις, τις οποίες αποδέχθηκαν με την εγγραφή τους.

Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου, οι αξιώσεις τρίτων από την ευθύνη των μελών του αγροτικού συνεταιρισμού κατά τις ως άνω παραγράφους 1 και 2 παραγράφονται μετά την παρέλευση πενταετίας από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκαν.

Σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου, η ευθύνη των μελών παύει οπωσδήποτε μετά την πάροδο ενός (1) έτους από το πέρας της πτώχευσης ή

της εκκαθάρισης του αγροτικού συνεταιρισμού, εκτός αν εντός του έτους έχει ασκηθεί εναντίον τους αγωγή.

Σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου, οι δανειστές μέλους αγροτικού συνεταιρισμού δεν έχουν δικαίωμα επί της περιουσίας του ΑΣ ή των πλεονασμάτων χρήσεων ή των συνεταιρικών μερίδων, υποχρεωτικών ή προαιρετικών, για οφειλές του μέλους προς αυτούς.

Σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου, δεν υπόκεινται σε κατάσχεση ή στη λήψη ασφαλιστικού μέτρου, για οφειλές των μελών προς τρίτους, τα προϊόντα της παραγωγής των μελών που παραδόθηκαν στον αγροτικό συνεταιρισμό για πώληση ή διάθεση στην αγορά, αυτούσια ή μετά από μεταποίηση ή επεξεργασία, καθώς και το τίμημά τους. Ρητά αναφέρεται όμως ότι η ανωτέρω διάταξη δεν εφαρμόζεται για οφειλές των μελών προς το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και φορείς κοινωνικής ασφάλισης.

Σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου, δεν επιτρέπεται η κατάσχεση στα χέρια του αγροτικού συνεταιρισμού, ως τρίτου, χρημάτων τα οποία έχουν ληφθεί από πιστωτικά ιδρύματα ως δάνειο για λογαριασμό μέλους, καθώς και παροχών σε είδος του αγροτικού συνεταιρισμού προς τα μέλη του. Ρητά αναφέρεται όμως ότι η ανωτέρω διάταξη δεν εφαρμόζεται για οφειλές των μελών προς το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και φορείς κοινωνικής ασφάλισης.

2. Με τα άρθρα 32 και 33 του ν. 4673/2020 ρυθμίζεται η διαδικασία εκκαθάρισης αγροτικού συνεταιρισμού, η οποία ακολουθείται σε κάθε περίπτωση λύσης αυτού (βλ. άρθρο 31 του νόμου), με εξαίρεση τη λύση που επέρχεται λόγω κήρυξης του αγροτικού συνεταιρισμού σε πτώχευση, οπότε εφαρμόζεται η πτωχευτική διαδικασία του ν. 3588/2007 (Α' 153), όπως ισχύει.

Σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 33 του ν. 4673/2020, οι διατάξεις των άρθρων 32 και 33 αυτού εφαρμόζονται και για τις εκκαθαρίσεις των αγροτικών συνεταιρισμών (Α.Σ.), ενώσεων αγροτικών συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ.), κεντρικών συνεταιριστικών ενώσεων (ΚΕ.Σ.Ε.), κοινοπραξιών αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο.) και συνεταιριστικών εταιρειών (Σ.Ε.) που έχουν ήδη τεθεί σε εκκαθάριση με οποιονδήποτε τρόπο και εξακολουθούν να βρίσκονται σε εκκαθάριση κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4673/2020, ήτοι την 11η/3/2020.

α) Στην παράγραφο 4 του άρθρου 32 του ν. 4673/2020 προβλέπεται ότι στην εκκαθάριση αγροτικών συνεταιρισμών (εφεξής Α.Σ.)

εφαρμόζονται συμπληρωματικά (δηλαδή στην έκταση που δεν περιλαμβάνονται στο νόμο σχετικές ειδικές διατάξεις) οι διατάξεις περί δικαστικής εκκαθάρισης κληρονομίας (άρθρα 1913 και επόμενα του Αστικού Κώδικα).

Υπενθυμίζεται ότι για την ερμηνεία και την εφαρμογή της ομοίου περιεχομένου προϊσχύουσας διάταξης της παραγράφου 15 του άρθρου 27 του ν. 4384/2016, έχει εκδοθεί η υπ' αριθ. 277/2017 γνωμοδότηση της Α΄ Τακτικής Ολομέλειας Ν.Σ.Κ., η οποία έχει κοινοποιηθεί με την εγκύκλιο ΠΟΛ 1028/2018 του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. και αφορά την απαγόρευση λήψης μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος υπό εκκαθάριση αγροτικού συνεταιρισμού, τη διάρκεια της απαγόρευσης και τις συνέπειες αυτής. Λόγω της ταυτότητας του περιεχομένου της ανωτέρω προϊσχύουσας διάταξης της παραγράφου 15 του άρθρου 27 του ν. 4384/2016 με την αντίστοιχη ισχύουσα διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 32 του ν. 4673/2020, τα οριζόμενα στην εγκύκλιο ΠΟΛ 1028/2018 ισχύουν και υπό το καθεστώς του νέου ν. 4673/2020.

β) Στην παράγραφο 1 του άρθρου 33 του ν. 4673/2020 προβλέπεται, πέραν των διατυπώσεων γενικής δημοσιότητας που ορίζονται σε αυτή σχετικά με τη λύση του Α.Σ., το διορισμό των εκκαθαριστών αυτού και την πρόσκληση των πιστωτών να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους και η υποχρέωση των εκκαθαριστών να κοινοποιήσουν στο Δημόσιο ειδική πρόσκληση, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 62 του ν.δ. 356/1974 (Κ.Ε.Δ.Ε.), στην οποία πρέπει να αναφέρεται η προθεσμία αναγγελίας των απαιτήσεών τους. Επισημαίνεται ότι βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου η ανωτέρω υποχρέωση κοινοποίησης υφίσταται προς τον Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (παρ. 9 του άρθρου 8 του ν. 4224/2013 (Α΄288), σε συνδυασμό με τα άρθρα 2 και 14 του ν. 4389/2016 (Α΄94).

Η προθεσμία αναγγελίας των απαιτήσεων των πιστωτών, η οποία πρέπει να αναφέρεται και στην ανωτέρω πρόσκληση του Δημοσίου, είναι 4 μήνες από τη δημοσίευση σε μία ημερήσια εφημερίδα πανελλαδικής κυκλοφορίας και σε μία περιοδική εφημερίδα της περιφερειακής ενότητας της έδρας του Α.Σ., καθώς και στην ιστοσελίδα αυτού, σχετικής ανακοίνωσης. Με την εν λόγω ανακοίνωση, στην οποία περιέχεται περίληψη της απόφασης που προβλέπει τη λύση του Α.Σ. και τον διορισμό των εκκαθαριστών,

καλούνται οι πιστωτές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους (πρόσκληση).

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο, αντίγραφο της απόφασης διορισμού των εκκαθαριστών, των φύλλων εφημερίδων στις οποίες δημοσιεύθηκε η ανακοίνωσή τους καθώς και της ειδικής πρόσκλησης του Δημοσίου καταχωρίζονται στο Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων (Ε.Μ.Α.Σ.) του άρθρου 22 του ν. 4673/2020.

- γ) Στην παράγραφο 2 του άρθρου 33 του ν. 4673/2020 (σε αντίθεση με την αντίστοιχη προϊσχύουσα διάταξη της παραγράφου 9 του άρθρου 27 του ν. 4384/2016, που είχε δημιουργήσει ερμηνευτικά προβλήματα) ορίζεται ρητά ότι η τριετής παραγραφή των απαιτήσεων των πιστωτών κατά του υπό εκκαθάριση Α.Σ. από την ημερομηνία δημοσίευσης της λύσης του δεν ισχύει, κατ' εξαίρεση, για τις απαιτήσεις του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης.**
- δ) Στις παραγράφους 3, 4 και 5 του άρθρου 33 του ν. 4673/2020 ρυθμίζεται, μεταξύ άλλων, η υποχρέωση των εκκαθαριστών να εξοφλούν τα χρέη του Α.Σ. Ειδικότερα, στην παράγραφο 4 του ανωτέρω άρθρου ορίζεται ότι το προϊόν της εκκαθάρισης διανέμεται *«σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας για τη διανομή πλειστηριάσματος σε περίπτωση έμμεσης εκτέλεσης»*, δηλαδή σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 975 επ. ΚΠολΔ, εφόσον το προϊόν της εκκαθάρισης δεν αρκεί για την πλήρη ικανοποίηση όλων των απαιτήσεων των αναγγεληθέντων πιστωτών.**
- ε) Στην παράγραφο 6 του άρθρου 33 του ν. 4673/2020 ορίζεται ότι η διάρκεια της εκκαθάρισης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία έτη. Παράταση για περίοδο έως και έξι ετών από τη λήξη της προηγούμενης περιόδου μπορεί να δοθεί μόνον κατόπιν αίτησης πιστωτή ή μέλους του Α.Σ. ή του εκκαθαριστή, εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος, από το Ειρηνοδικείο της έδρας του Α.Σ. Σύμφωνα με την ίδια ως άνω παράγραφο, δεν μπορεί να οριστεί εκκαθαριστής το ίδιο πρόσωπο για περίοδο μεγαλύτερη συνολικά των έξι ετών.**
- στ) Σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 33 του ν. 4673/2020, τα πρόσωπα που ορίζονται εκκαθαριστές Α.Σ. και αγροτικών**

εταιρικών συμπράξεων (Α.Ε.Σ.) δεν διώκονται ποινικά, ούτε υπέχουν οποιαδήποτε αστική ή άλλη ατομική ευθύνη για χρέη των Α.Σ. και των Α.Ε.Σ. προς το Δημόσιο και τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, ανεξαρτήτως του χρόνου βεβαίωσής τους. Σύμφωνα με την ίδια παράγραφο, δεν μπορούν να οριστούν εκκαθαριστές του ΑΣ πρόσωπα που έχουν ασκήσει διοίκηση ή έχουν υπάρξει υπάλληλοί του. Τέλος, ρητά ορίζεται ότι η ανωτέρω διάταξη ισχύει και για τους εκκαθαριστές των Α.Σ., των ενώσεων αγροτικών συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ.), των κεντρικών συνεταιριστικών ενώσεων (ΚΕ.Σ.Ε.), των κοινοπραξιών αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο.), των συνεταιριστικών εταιρειών (Σ.Ε.) του ν. 2810/2000 (Α' 61) και των Α.Σ., των αγροτικών εταιρικών συμπράξεων (Α.Ε.Σ.), των κλαδικών αγροτικών συνεταιρισμών (Κ.Α.Σ.) και των κλαδικών εθνικών αγροτικών συνεταιρισμών (Κ.Ε.Α.Σ.) του ν. 4015/2011 (Α' 210) και του ν. 4384/2016 (Α' 78) που έχουν τεθεί σε εκκαθάριση με οποιονδήποτε τρόπο και εξακολουθούν να βρίσκονται σε εκκαθάριση, κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4673/2020, ήτοι την 11η/3/2020 ή θα τεθούν σε εκκαθάριση μετά την ημερομηνία αυτή.

3. Στο άρθρο 41 του ν. 4673/2020 περιλαμβάνονται ειδικές διατάξεις σχετικά με την ευθύνη των διοικήσεων των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων κάθε βαθμού, των Σ.Ε. του ν. 2810/2000 και των ΑΣ και Α.Ε.Σ. του ν. 4015/2011 και του ν. 4384/2016, που τελούν σε καθεστώς εκκαθάρισης ή πτώχευσης ή σε διαδικασία εξυγίανσης για χρέη τους προς το Δημόσιο (ή Ν.Π.Δ.Δ. συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών κύριας και επικουρικής ασφάλισης).

Όπως ορίζεται στις παραγράφους 2 και 5 του εν λόγω άρθρου, οι διατάξεις αυτού καταλαμβάνουν όλα τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τα ως άνω νομικά πρόσωπα, «ήτοι τους προέδρους και λοιπά μέλη της διοίκησής τους ή τους εντεταλμένους υπαλλήλους τους, όπως είναι ιδίως οι διευθύνοντες σύμβουλοι, οι γενικοί διευθυντές, οι διευθυντές, οι γραμματείς και οι ταμίες», και ειδικότερα τόσο τα πρόσωπα που υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος του άρθρου 41 του ν. 4673/2020, ήτοι την 11η/3/2020, όσο και εκείνα η θητεία των οποίων έχει λήξει καθ' οιονδήποτε τρόπο μέχρι την

11η/3/2020. Κατ' εξαίρεση, οι διατάξεις του άρθρου 41 του νόμου δεν έχουν εφαρμογή για τις περιπτώσεις που τα ανωτέρω φυσικά πρόσωπα έχουν καταδικαστεί αμετάκλητα για αδικήματα που διαπράχθηκαν με δόλο σε βάρος της περιουσίας των νομικών προσώπων του άρθρου αυτού.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου, από την καθ' οιονδήποτε τρόπο υπαγωγή των ανωτέρω αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων σε καθεστώς εκκαθάρισης ή πτώχευσης ή από την υποβολή αίτησης εξυγίανσης κατ' άρθρα 99 επ. του Πτωχευτικού Κώδικα και μέχρι την ολοκλήρωση των ως άνω διαδικασιών εκκαθάρισης ή πτώχευσης ή την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξυγίανσης, εφόσον η σχετική αίτηση γίνει δεκτή, αναστέλλονται για τα μέλη της διοίκησής τους «διατάξεις νόμων που προβλέπουν ατομική και αλληλέγγυο ευθύνη φυσικών προσώπων με νομικό πρόσωπο ή διοικητικά μέτρα ή διοικητικές κυρώσεις ή ποινική ή αστική ευθύνη για τη μη καταβολή φόρων, τελών, εισφορών, δασμών προς το Δημόσιο», καθώς και τα μέτρα που έχουν επιβληθεί δυνάμει των διατάξεων αυτών. Το χρονικό διάστημα της αναστολής δεν μπορεί κατά νόμο, σε καμία περίπτωση, να υπερβεί την πενταετία από την έναρξη ισχύος του ν. 4673/2020, ήτοι την 11η/3/2020, δηλαδή να ισχύσει πέραν της 12ης Μαρτίου 2025. Η εν λόγω πενταετής προθεσμία μπορεί να παραταθεί για έναν επιπλέον χρόνο με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Δικαιοσύνης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (βλ. παράγραφο 6 του άρθρου).

Κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα:

α) Μπορεί, κατόπιν αίτησης των προαναφερθέντων φυσικών προσώπων, να εκδοθεί φορολογική ενημερότητα αυτών για κάθε νόμιμη χρήση, με εξαίρεση την εξ επαχθούς ή εκ χαριστικής αιτίας μεταβίβαση εμπράγματων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 Κ.Φ.Δ. ,όπως ισχύει. Για τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας του άρθρου 12 του ν. 4174/2013 στα πρόσωπα αυτά, οι οφειλές της αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης θεωρούνται ότι τελούν σε αναστολή είσπραξης κατά την έννοια του άρθρου 3 της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1274/2013, όπως ισχύει.

- β) Αναστέλλονται η δυνατότητα υποβολής αίτησης για άσκηση ποινικής δίωξης για τα βεβαιωμένα στη φορολογική διοίκηση χρέη και η δυνατότητα άσκησης σχετικής ποινικής δίωξης, ενώ σε περίπτωση που έχει ήδη ασκηθεί, αναστέλλεται η πρόοδος της ποινικής διαδικασίας. Αναστέλλεται επίσης η εκδίκαση όλων των ποινικών υποθέσεων, που εκκρεμούν ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων κάθε βαθμού δικαιοδοσίας, για τα προαναφερόμενα πρόσωπα και για τις ίδιες αιτίες. Η εκτέλεση της ποινής που τυχόν επιβλήθηκε αναστέλλεται ή, εφόσον άρχισε η εκτέλεσή της, διακόπτεται.
- γ) Αναστέλλονται η λήψη αναγκαστικών μέτρων, η έναρξη και η συνέχιση αναγκαστικής εκτέλεσης και η λήψη ασφαλιστικών μέτρων εις βάρος της προσωπικής περιουσίας των εν λόγω φυσικών προσώπων. Ρητά διευκρινίζεται στην παράγραφο 6 του άρθρου, ότι η αναστολή εκτέλεσης ισχύει και για κατασχέσεις απαιτήσεων των ως άνω φυσικών προσώπων, που έχουν επιβληθεί στα χέρια τρίτων. Αναφορικά με την τύχη των κατασχεθέντων, ορίζεται ότι από την έναρξη ισχύος του ν. 4673/2020, ήτοι την 11η/3/2020 οι τρίτοι, εις χείρας των οποίων έχει επιβληθεί κατάσχεση από το Δημόσιο, καθίστανται μεσεγγυούχοι των κατασχεθεισών αξιώσεων και η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης και απόδοσης των κατασχεθέντων συνεχίζεται μετά τη λήξη της αναστολής.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 41, ο χρόνος της αναστολής δεν συνυπολογίζεται στον χρόνο κάθε είδους ποινικής ή αστικής παραγραφής τυχόν αδικημάτων, παραβάσεων και απαιτήσεων και ο χρόνος παραγραφής δεν συμπληρώνεται πριν περάσει τουλάχιστον ένα (1) έτος από τη λήξη της αναστολής.

Συνημμένο: το ΦΕΚ Α΄52/11-3-2020 (20 σελίδες)

Ο Διοικητής της

Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

A. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Αποδέκτες Πίνακα Γ΄

2. Διεύθυνση Στρατηγικής Τεχνολογιών Πληροφορικής (με την παράκληση να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ, ύστερα από επικοινωνία και συνεννόηση με το Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού Μεταρρυθμιστικών Δράσεων και Επικοινωνίας)

3. Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού Μεταρρυθμιστικών Δράσεων και Επικοινωνίας

4. Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη Α.Α.Δ.Ε.

Β. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Αποδέκτες Πίνακα Α΄

2. Αποδέκτες Πίνακα Δ΄

3. Περιοδικό «Φορολογική Επιθεώρηση»

4. Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

5. Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων

6. Φορολογική και Τελωνειακή Ακαδημία

7. Γραφείο Υπουργού Οικονομικών

8. Γραφείο Υφυπουργού Οικονομικών

9. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας

Γ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

2. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης

3. Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης

4. Διεύθυνση Εισπράξεων - Τμήματα Α,Β,Γ,Δ,Ε, Γραμματεία